

Fakta: grisen

Tamsvinet nedstammer fra vildsvinet, som blev domesticeret (dvs. gjort tamt) for 9.000 år siden i Østeuropa, Middelhavslandene og det sydøstlige Asien. De domesticerede svin kom til Danmark for 5-6.000 år siden. Tamsvin er udbredt over hele verden.

Levealder: ca. 20 år

Vægt: søer 44-123 kg (tamsvin 300 kg), orner 54-320 kg (tamsvin 400 kg)

Naturlig føde: agern og bog, bregner, græsser, urter, bær, rødder, ådsler, små hvirveldyr, fugleæg, insekter, firben, frøer m.v.

Kønsmoden: vildsvin 1½ år, tamsvin 7-8 måneder

Drægtighedsperiode: vildsvin 112-130 dage, tamsvin 3 måneder, 2 uger og 3 dage

Antal unger: vildsvin 4-8 unger, tamsvin 10-12 unger

Vægt ved fødsel: vildsvin 350-1200 g, tamsvin 1500 g.

Adfærd

Hunner lever i flokke på 6-20 individer. Unge hanner lever i mindre flokke på 2-6 individer, mens ældre hanner lever alene. Flokkene har et territorium på ½-20 kvadratkilometer. Territoriet markeres med urin og gødning.

Grise er de eneste hovdyr, der oftest får mere end to unger. Soen bygger en rede af græs og grene, inden hun farer.

Grise kommunikerer ved vokalisering (grynt og hvin) og kropssprog. For eksempel rejser de børster ligesom en hund, når de er bange eller vrede.

Grisen som produktionsdyr

Grisen bruges primært til kødproduktion

- Der er 10.000 svineproducenter i Danmark
- Der bliver produceret 25 mio. svin i Danmark om året
- En so farer ca. 7 gange, inden den sendes til slagting
- En gennemsnitsdansker spiser 57 kg svinekød på et år
- 1,9 mio. tons svinekød bliver eksporteret ud af Danmark om året
- Et dansk slagtesvin er avlet til at have et sæt ribben mere end sine forfædre, dermed giver den mere flæsk

Begreber

So: hunsvin, der har fået unger

Polt: uparret hunsvin

Gylt: so, der er drægtig første gang

Orne: hansvin

Hangris: orne indtil 90 kg og ikke kønsmoden

Galt: kastreret orne

Pattegrise: nyfødte unger op til fravænning

Smågrise: fra fravænning og indtil ca. 10 uger eller ca. 30 kg

Slagtesvin: fra 10 uger og indtil slagting, 20-24 uger eller 100 kg

Er grisen "et svin"?

For at afkøle kroppen tager svin mudderbade. Dette har ledt til den fejlagtige tro, at svin er urenlige dyr. Meget taler imod dette, f.eks. kan man i fangenskab se, at grise benytter udvalgte dele af stalden til "toiletter".